Shemuel, Week 52: 15:1-9: War with Amalek

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

15:1-3 The Command

1. Rashi to Shemuel L 15:1

פעם אחת נסכלת, עתה הזהר בעצמך:

You erred once, now watch yourself.

2. Radak to Shemuel I 15:1

כיון שנמשחת למלך על ישראל צריך שתעשה מה שמצוה עליך לעשות והוא מלחמת עמלק, ואמרו רבותינו ז"ל (סנהד' כ:) "שלש מצות נצטוו ישראל בכניסתן לארץ למנות עליהם מלך ולהכרית זרעו של עמלק ולבנות בית הבחירה"...

Since you have been anointed as king over Israel, you must do what you are commanded to do; this is the war with Amalek. Sanhedrin 20b says, "Israel was commanded three mitzvot when they entered the land: To appoint a king, to destroy the seed of Amalek, and to build the Beit haMikdash"...

3. Abarbanel to Shemuel I 15:3

ולפי שלא יחשוב אדם שהיתה המלחמה הזאת כדרך שאר המלחמות לשלול שלל ולבוז בז ולקחת אותם לעבדים, לזה צוהו שיחרים את כל אשר לו... ומפני זה גם כן זכר בימי אסתר (אסתר ט' י') שישראל בנקמם מאויביהם בבזה לא שלחו את ידם...

And lest one think that that this war was like other wars, to take spoils and take them as slaves, he ordered him to destroy all that [Amalek] had... This is also why it mentioned in Esther's day that Israel, when they avenged themselves upon their foes, did not touch the spoils...

4. Talmud, Megilah 12b-13a

כנסת ישראל אמרה ["איש יהודי וכו""] לאידך גיסא: "ראו מה עשה לי יהודי ומה שילם לי ימיני! מה עשה לי יהודי דלא קטליה דוד לשמעי מה ימראל אמרה באיתיליד מיניה מרדכי דמיקני ביה המן, ומה שילם לי ימיני דלא קטליה שאול לאגג דאיתיליד מיניה המן דמצער לישראל!" ["See what the Judahite did to me, and how the Benjaminite repaid me! What the Judahite did to me – David did not kill Shimi, who produced Mordechai, who enraged Haman. And how the Benjaminite repaid me [for sparing Shimi] – Shaul did not kill Agag, who produced Haman, who pained Israel!"

5. "Asher Heini"

בקום עלינו אדם רשע, נצר זדון מזרע עמלק... ולא זכר רחמי שאול כי בחמלתו על אגג נולד אויב... When a wicked man arose upon us, cruel shoot from the seed of Amalek... And he did not remember Shaul's mercy, for his mercy upon Agag caused the enemy to be born...

6. Midrash, Esther Rabbah Petichta 7

ה' לוי פתח (במדבר ל"ג) "ואם לא תורישו את יושבי הארץ מפניכם והיה אשר תותירו מהם," מדבר בשאול... Rabbi Levi began by citing, "And if you do not conquer the residents of the land from before yourselves, those you leave from them" – this speaks of Shaul...

7. Midrash, Eliyahu Rabbah 22

...לא שכרו של אגג שהיה בוכה ומתאנח על עצמו שהיה חבוש בבית האסורין, אמר, "אוי לי שמא אבד זרעי מן העולם," יצא ממנו לעולם המן הרע?...

Was it not Agag's reward, for crying and moaning for himself when he was imprisoned, saying, "Woe is me, perhaps my seed shall be eradicated from the world," and wicked Haman emerged from him?

8. Yalkut Mei'am Lo'eiz to Esther, in the name of Rambam on Megilat Esther

והמן בא מאגג, ששאול השאירו בחיים, ואגג הזדקק עם בתולה, והרתה באותו לילה...

And Haman came from Agag, whom Shaul left alive, and Agag mated with a young girl, who conceived that night...

9. Talmud Yerushalmi, Yevamot 2:6

"כי המן בן המדתא". וכי בן המדתא היה? אלא צורר בן צורר אוף הכא קוצץ בן קוצץ.

Was Haman really a son of Hamedata? No; the text is simply identifying Haman as an enemy, "son of" an enemy.

10. Prof. Yehudah Kil, Daat Mikra to Shemuel I pg. 155

כיון שלא הקפידו להחרים את עמלק, והחילים עסקו בתפישת השלל – לא נתנו דעתם במדה מספקת להשמיד את העמלקים, והניחו לרבים מהם להמלט Since they were not careful to destroy Amalek, and the soldiers involved themselves in taking spoils, they did not pay sufficient attention to destroy Amalek, and they left many of them to flee...

11. Radak to Yehoshua 12:9

כל אלה שלשים ואחד מלכים שזוכר לא היה מלך על עיר אחת לבדה אלא כל עיר ועיר שזוכר היתה ראש ממלכתו והיה מושל על עיירות וכפרים אחרים All of these 31 kings mentioned did not reign over single cities. Rather, each city mentioned was the head of his kingdom, and he reigned over more cities and villages.

12. Ramban to Bamidbar 35:14

ויתכן שכן היה המנהג בדורות ההם שכל אדון עיר יקרא מלך, או היה לכבוד ארץ ישראל כמדרש רז"ל. מ"מ לא היו מלכי ארצות רק מלכי עיר ועיר it is possible that the custom in those generations was that every ruler of a city was called *melech*. Or, it may have been for the honour of the Land of Israel, as in the midrash of our sages. In any case, these were not kings of lands, but only kings of each city.

15:4-9 Big Picture: What was Shaul's sin?

13. Kings I 20:41-42

:...נַיַבּר אֹתוֹ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל כִּי מֶהַנְּבָאִים הוּא: נִיּאֹמֶר אֵלָיו כֹּה אָמֵר ד' יַעַן שׁלַּחְהָּ אֶת אִישׁ הָרְמִי מִיָּד וְהָיְתָה נַפְשִׁךְ תַּחַת נַפְשׁוֹ וְעַמְךְ תַּחַת עַמּוֹ: ....And the King of Israel recognized that he was a prophet. And [the prophet] told him: So says Gd! Because you let the target of My *cherem* go, your life will be in place of his, your nation will be in place of his.

14. Malbim to Shemuel I 15:9

ה"רחמים" לא יהיו רק מאדם לאדם בעבור שקצרה נפשו לראות באבדן איזה אדם או בצרתו, וה"חמלה" וה"חוסה" תמצא על כל דבר. וההבדל ביניהם, שה"חוסה" תהיה מצד צרכו אל הדבר... וה"חמלה" תהיה גם על דבר שאין לו תועלת ממנו, רק ששופט בשכלו שאין ראוי להשחית הדבר ההוא וקיומו טוב יותר.

והנה לא הזהירו ד' בל יחוס או בל ירחם על עמלק, כי אלה מתכונות נפשיות, שהגם שיקיים מצות ד' בכ"ז יצוייר שיעורר רחמיו... אבל ה"חמלה" הוא ענין מחשביי, שחושב שאין מן הראוי והיושר להשחיתם ושלא בצדק צוהו הנביא דבר זה. זה עון פלילי... ובזה הראה כי האמונה מתרופפת בידו, שאל"כ לא היה חושב שראוי לחמול על אויבי ד'...

Rachamim is only from person to person because he cannot bear seeing destruction of a particular person, or his form. *Chemlah* and *chusah* are found regarding anything.

The difference between them is that *chusah* is because one needs something... And *chemlah* is also for something for which one has no use, just that one decides intellectually that it should not be destroyed, and its survival would be better. Gd did not command him not to be *chas* or have *rachamim* for Amalek, for these are emotional traits. Even fulfilling Gd's command, he could still have his mercy aroused... But *chemlah* is intellectual, thinking it inappropriate and unjust to destroy them, and that the prophet commanded him this unjustly. This would be criminal... And with this he showed that faith was weak in him, for otherwise he would not have thought it appropriate to have *chemlah* for enemies of Gd...

15. Abarbanel to Shemuel I 15:5

שהגיע לעיר הקרובה מערי עמלק, וידמה שהעמלקים יצאו לקראתם למנוע מהם מי הנחל באופן שלא יהיה לישראל מים לשתות...

16. Malbim to Shemuel I 15:5

אין מחוקי המלכים לתגר מלחמה בלא איזה עלה, כענין (שופטים יא, יב) "מה לי ולך כי באת אלי להלחם בארצי." בקש שם מריבה בנחל שלפני ערי עמלק, ששאול אמר שהנחל והבקעה שייך אליו, ועמלק רב עמו על זה, עד שזה היה עלת המלחמה. וגם זה מורה שלא קיים המצוה כראוי, שלא היה לו לבקש רק סבה מפני שד' צוהו...

17. Talmud, Yoma 22b

"וירב בנחל" אמר רבי מני על עסקי נחל. בשעה שאמר לו הקב"ה לשאול "לך והכית את עמלק," אמר: ומה נפש אחת אמרה תורה הבא עגלה ערופה, כל הנפשות הללו על אחת כמה וכמה! ואם אדם חטא, בהמה מה חטאה? ואם גדולים חטאו, קטנים מה חטאו? יצאה בת קול ואמרה לו, "אל תהי צדיק הרבה. (קהלת ז:יז)" הרבה. (קהלת ז:יז)" ובשעה שאמר לו שאול לדואג, "סב אתה ופגע בכהנים," יצאה בת קול ואמרה לו, "אל תרשע הרבה. (קהלת ז:יז)"